

ПЛАН-КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ

Розділ 1. Уявлення про психологію як науку.

Тема 1. Психологія як наука. Її цілі та задачі.

Роль психології у сучасному світі. Коло завдань, що вирішує психологія. Співвідношення між життєвою та науковою психологією. Основні галузі психології. Місце психології у системі наук.

Тема 2 . Поняття про предмет психології.

Початкове визначення деяких головних понять психології – психіки, свідомості, особистості, діяльності. Поведінка та внутрішній світ як сфери проявлення психічного життя людини. Класифікація психічних явищ.

Тема 3. Методи психології.

Психологія як мультипарадигмальна наука. Методи природно-наукової і гуманітарної психології. Методи психологічної практики.

Розділ 2. Основні підходи та школи в психології.

Тема 4. Виникнення і розвиток психіки в філогенезі.

Проблема виникнення психіки в еволюції (згідно з О.М.Леонтьєвим). Різні підходи до вирішення цієї проблеми (панпсихізм, біопсихізм, нейропсихізм, антропопсихізм).

Необхідність виникнення психічного відображення в еволюції. Проблема суб'єктивних та об'єктивних критеріїв психічного. Поняття біотичних та абіотичних подразників, подразливості та чутливості. Етапи психічного розвитку в філогенезі.

Закономірності психіки.

Тема 5. Передумови та умови виникнення свідомості в антропогенезі.

Основні характеристики свідомості. Структура свідомості. Свідомість як діяльність і як образ, їх можливе співвідношення. Психологічні характеристики складових структури свідомості-образа.

Тема 6. Із історії розвитку уявлень про предмет психології. Різні варіанти розуміння душі як предмету психології в античній психології. Виникнення емпіричної психології свідомості. Предмет емпіричної психології свідомості. Криза в психології.

Тема 7. Несвідоме як предмет психології.

Негативний та позитивний підходи до визначення поняття несвідомого. Три класи несвідомих процесів: механізми, спонуки і надсвідомі процеси. Розуміння несвідомого у З.Фрейда

Тема 8. Поведінка як предмет психології.

«Об'єктивний підхід» у психології. Приклади емпіричних досліджень в біхевіоризмі. Розвиток ідей біхевіоризма в необіхевіоризмі Е.Толмена. Оперантний біхевіоризм Б.Скінера. Тренінг вмінь в біхевіоральній терапії.

Тема 9. Соціокультурний підхід в психології.

Культурно-історична теорія Л.С.Виготського. Дві лінії розвитку психічних процесів людини. Вищі психічні функції людини та їх властивості. Поняття знака.

Тема 10. Діяльнісний підхід в психології.

Передумови діяльнісного підходу в психології. Два варіанти діяльнісного підходу в радянській психології: теорії С.Л.Рубінштейна та О.М.Леонтьєва. Характеристики діяльності. Структура діяльності. Принцип єдності свідомості та діяльності.

Розділ 3. Сучасні напрямки та актуальні проблеми психології.

Тема 11. Цілісний підхід в психології.

Історія постанови проблеми цілісності в психології. Одиниці аналізу в гештальтпсихології. Приклади експериментальних досліджень. Гештальттерапія.

Тема 12. Гуманістична психологія як представник гуманітарної парадигми в психології. Гуманістична психологія, основні представники та ідеї. Гуманістична психотерапія.

Тема 13. Когнітивна психологія і номотетичний підхід у психології. Приклади експериментальних досліджень в когнітивній психології.

Тема 14. Загальний огляд пізнавальних процесів.

Співвідношення відчуття та сприйняття, їх властивості. Мислення та його характеристики. Уява, види та механізми уяви. Пам'ять та її місце серед пізнавальних процесів. Увага та її властивості. Розвиток мови та її роль у житті людини.

Тема 15. Загальний огляд емоційно-вольових процесів.

Загальна різниця між пізнавальними та емоційно-вольовими процесами. Поняття про емоції та почуття. Види емоційних станів та їх психологічні характеристики. Поняття про волю. Вольові властивості особистості.